

A ט"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף י"ג of בבא קמא. Some of the topics we will learn about include:

Liability for damages caused by one's property is limited to the following cases:

1. נכסים שאין בהם דין מעילה
Property that is not subject to the Halachah of מעילה, unlawfully benefiting from הקדש;
According to רבי יוסי הגלילי this does not exclude all animals of הקדש, because he holds קדשים קלים ממוון בעלים הוא קדשים with a lesser degree of sanctity are considered the private property of its owner. The Gemara discusses whether this applies to various קרבנות, including שלמים, בכור, ומועשר

2. נכסים של בני ברית
Property owned by a Jew.

3. נכסים מיוחדין
Property of exclusive ownership;
This excludes זה אומר שורך הויק
Where the identity of the guilty party is unknown;
נכסי הפקר
An ownerless ox that damages and is subsequently acquired;
נגח ואח"כ הפקיר או הקדיש
An ox that changed owners before its verdict was pronounced.

A

Liability for damages caused by one's property is limited to the following cases:

1

נכסים שאין בהם דין מעילה

2

נכסים של בני ברית

3

נכסים מיוחדין

B The Gemara also discusses the following cases of shared liability:

אינו גובה מאימורין
If a גובה קרבן שלמים damages, one cannot collect half-damages from the portion that is to be sacrificed, nor is the owner obligated to pay this amount from his portion of the meat. The Gemara discusses how this Halachah relates to the שור שדחף חבירו לבור regarding שור שדחף חבירו לבור
How the owner of the ox and the owner of the pit share liability for the incident.

אינו גובה מלחמה
If a גובה קרבן תודה damages, one can only collect damages from the קרבן itself, and not from the accompanying bread offering, which the original owner is still obligated to pay for.

B

אינו גובה מאימורין

אינו גובה מלחמה

1 So let's review...

The Gemara in the previous Daf cited the following Braisa:

'ומעלה מעל בה
 לרבות קדשים קלים
 שהם ממונו
 דברי רבי יוסי הגלילי

holds that קדשים קלים is considered private property regarding
 etc. אשם גזילות, נזקין, וקידושין

The Gemara now cites the continuation of the Braisa which offers two versions of רבי יוסי's opinion:

1.
 בן עזאי אומר
 לרבות את השלמים
 only considers a קרבן שלמים private property;

The Gemara explains:

בן עזאי cannot mean to say
 שלמים

למעוטי בכור

Only a שלמים and the like are בעלים, but not בכור;

Because

מה שלמים

שטעוניהם סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק

ממון בעלים הוא

בכור מבעיא

If שלמים, which requires many additional עבודות, is private property, בכור which does not have all these requirements, is certainly private property?

Rather,

למעוטי מעשר

דלאו ממון בעלים הוא

is excluding בהמה, as the ברייתא says

בכור נמכר

תם חי ובעל מום חי ושחוט

An unblemished בכור may be sold alive, and a blemished

בכור even when slaughtered;

מעשר אינו נמכר

לא חי ולא שחוט

לא תם ולא בעל מום

However, מעשר cannot be sold at all, because it is not private property.

1

בריייתא:

ומעלה מעל בה'

לרבות קדשים קלים
 שהם ממונו

דברי רבי יוסי הגלילי

is considered private property קדשים קלים

Two versions of רבי יוסי's opinion

1

בן עזאי אומר

לרבות את השלמים

only considers רבי יוסי
 a קרבן שלמים private property

The Gemara explains

cannot mean: בן עזאי

שלמים

למעוטי בכור

Because

מה שלמים

שטעוניהם סמיכה ונסכים

ותנופת חזה ושוק

ממון בעלים הוא

בכור מבעיא

Rather,

למעוטי מעשר

דלאו ממון

בעלים הוא

בריייתא:

בכור נמכר

תם חי

ובעל מום חי

ושחוט

מעשר אינו נמכר

לא חי ולא שחוט

לא תם ולא בעל מום

2

2.
The Braisa continues;
אבא יוסי בן דוסתאי אומר
לא אמר בן עזאי אלא בבכור בלבד
בכור בן was only referring to a בכור.

The Gemara explains
We cannot say
בכור
למעוטי שלמים
Only בכור is בעלים בעלים, but not שלמים;
Because
מה בכור שקדוש מרחם
ממונו הוא
שלמים מבעיא
If בכור, which is born already sanctified, is private
property, שלמים which must be sanctified by the owner, is
certainly private property? Rather,
למעוטי מעשר
מה בכור is not מעשר בעלים, as explained earlier.

The Gemara questions
הא בבכור בלבד קאמר
אבא יוסי clearly stated that ONLY a בכור is private
property?
And responds
קשיא
This version indeed remains unexplained.
=====

2

2

אבא יוסי בן דוסתאי אומר
לא אמר בן עזאי
אלא בבכור בלבד
בכור בן was only referring to a בכור

The Gemara explains

We cannot say
בכור
למעוטי שלמים

Because

מה בכור שקדוש מרחם
ממונו הוא
שלמים מבעיא

Rather,
למעוטי
מעשר
מעשר בהמה
is not בעלים בעלים,
as explained earlier

?

הא בבכור בלבד
קאמר
אבא יוסי clearly stated that
ONLY a בכור is private property?

קשיא

This version indeed
remains unexplained

3 The Gemara now offers an alternate explanation to that which the Mishnah ruled that in order to be חייב בניזקין the damaged animal must be נכסים שאין בהם מעילה
This means נכסים שאין בהן דין מעילה ומאי נינהו דהדיוט
It refers to unconsecrated property, which obviously is not subject to מעילה.

However, the Gemara asks וליתני דהדיוט
The Mishnah should have clearly stated private property; and responds קשיא
This answer is indeed difficult.
=====

3 An alternate explanation to that which the Mishnah ruled...

In order to be חייב בניזקין the damaged animal must be נכסים שאין בהם מעילה

This means

נכסים שאין בהן דין מעילה ומאי נינהו דהדיוט

It refers to unconsecrated property, which obviously is not subject to מעילה

?

וליתני דהדיוט

The Mishnah should have clearly stated private property

קשיא

4 The Gemara now cites another Halachah pertaining to damages involving הקדש. However, up to this point we've been discussing a שור של הקדש שור damaging a שור של הקדש; the Gemara will now discuss a case of שור של הקדש שור damaging a שור של הקדש:

We know that regarding קרן, תם משלם מוגופו
A תם pays for damages only from the animal itself.
Therefore, אמר רבי אבא שלמים שהזיקו גובה מבשרן ואינו גובה מאימוריהן
If a תם caused damage, he later collects only from its meat, which belongs to the owner, and not from the parts that are to be sacrificed.
And the Gemara explains פשיטא אימורין לגבוה סלקי
Of course, he cannot collect from the parts that must be sacrificed on the מזבח.
Rather, אמר רבי אבא means to say אינו גובה מבשרן כנגד אימורים
He cannot collect a corresponding amount of meat in lieu of that which he cannot collect from the sacrificial part.

4 שור של הקדש שור של הקדש damaging a שור של הקדש

קרן - תם משלם מוגופו...

אמר רבי אבא

שלמים שהזיקו

גובה מבשרן ואינו גובה מאימוריהן

The Gemara explains...

פשיטא

אימורין לגבוה סלקי

Rather, אמר רבי אבא means to say

אינו גובה מבשרן כנגד אימורים

5 The Gemara compares it to a situation elaborated on later in ג"נ, regarding which there is a Machlokes:
 שור שדחק את חברו לבור
 If an ox pushed another ox into a pit;
 בעל השור חייב
 בעל הבור פטור
 The חכמים hold that while the ox and the pit jointly caused the damage, the owner of the ox is primarily responsible and pays the entire damages if it is a מועד, and only ½ the damages if it is a תם; and the owner of the pit is not liable for the other half, because
 כי ליכא לאשתלומי מהאי
 לא משתלמא מהאי
 Even where he cannot collect from the primary מזיק, he does not collect from the secondary מזיק.

Similarly, in our case
 אינו גובה מבשרן
 כנגד אימוריהן
 Even though he cannot collect from the אימורים of הקדש, he does not collect from the בשר of the בעלים.

5

The Gemara compares it to a situation elaborated on later in ג"נ:

שור שדחק את חברו לבור
 חכמים:

בעל הבור פטור   **בעל השור חייב**

כי ליכא לאשתלומי מהאי לא משתלמא מהאי

Similarly, in our case...

אינו גובה מבשרן כנגד אימוריהן

Even though he cannot collect from the אימורים of הקדש, he does not collect from the בשר of the בעלים

חידוש:
 Perhaps the חכמים only exempt בתרי גופי however, בחד גופא מצי אמר ליה מכל היכא דבעינן משתלמא

6 The Gemara explains that according to the Chachamim, רבי אבא is teaching us a חידוש, because, perhaps the חכמים only exempt בתרי גופי
 Where there are two distinct damaging parties, the שור and the בור; however, בחד גופא מצי אמר ליה
 מכל היכא דבעינן משתלמא
 Where there is a single damager, the שור, payment can be collected from any part, and the entire damages should be collected from the בשר of the בעלים;
 Therefore, רבי אבא teaches that even in this case כי ליכא לאשתלומי מהאי לא משתלמא מהאי
 And אינו גובה מבשרן כנגד אימוריהן
 He cannot collect a corresponding amount of בשר for that which he cannot collect from the אימורים.

נתן disagrees in that case of שור שדחק את חבירו לבור
 And says

בתם בעל השור משלם רביעי ובעל הבור שלשה חלקים ובמועד בעל השור משלם מחצה ובעל הבור מחצה

The בעל הבור and the בעל השור are both liable; and in the case of a תם, where the בעל השור pays only $\frac{1}{4}$, the בעל הבור must pay $\frac{3}{4}$ of the damages, because כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלמא מהאי
 Whatever he cannot collect from one מזיק, he collects from the other מזיק.

Now, according to R' Nosson, רבי אבא is teaching us that our case is different, and

אינו גובה מבשרן כנגד אימוריהן

He cannot collect a corresponding amount of בשר for that which he cannot collect from the אימורים, because in that case, נתן רבי considers the בעל הבור the primary מזיק because

אמר ליה בעל שור לבעל הבור אנא תוראי בבירך אשכחתי

The animal was found in the pit;

Therefore, whatever he cannot collect from the בעל השור he can collect from the בעל הבור.

However, in our case נתן רבי agrees that

כי ליכא לאשתלומי מהאי לא משתלמא מהאי

Because

מי מצי אמר

בשר אזיק אימורין לא אזיק

The damage was done by the entire animal, and so all of its parts are equally responsible. Therefore, the entire damage cannot be collected from the בשר.

=====

6

רבי נתן

<p>ובמועד: בעל השור משלם מחצה ובעל הבור מחצה</p>	<p>בתם: בעל השור משלם רביעי ובעל הבור שלשה חלקים</p>
<p>כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלמא מהאי</p>	
<p><i>Our case is different</i> אינו גובה מבשרן כנגד אימוריהן <i>Because</i> אמר ליה בעל שור לבעל הבור אנא תוראי בבירך אשכחתי</p>	

7 The Gemara now resumes explaining the Mishnah on דף ט':
 נכסים שהן של בני ברית
 One is liable only for damage to property of בני ברית, which excludes;
 למעוטי דעכו"ם
 One is not liable for damage to property of non-Jews. As the Mishnah later elaborates
 שור של ישראל
 שנגח שור של עכו"ם פטור
 If a Jew's ox damaged a non-Jew's ox, he is exempt from paying for the damages.

The Mishnah continues

נכסים המיוחדין

One is only liable for damaging particular property. The Gemara offers three interpretations for this exclusion:

1.

למעוטי זה אומר שורך הזיק

וזה אומר שורך הזיק

שניהם פטורין

If the identity of the damaging ox that is in question, both possible parties are exempt.

2.

פרט לנכסי הפקר

Ownerless property is not liable for its damages; specifically,

דנגח תורה דהפקר לתורה דידן

וקדם זוכה בו אחר

If someone acquired an ownerless ox after it damaged an individual's ox, he is not liable for the damages.

7

משנה:

נכסים שהן של בני ברית
 One is liable only for damage to property of בני ברית
 למעוטי דעכו"ם

שור של ישראל
 שנגח שור של עכו"ם
 פטור

נכסים המיוחדין
 One is only liable for damaging particular property

Three interpretations for this exclusion:

1

למעוטי זה אומר שורך הזיק
 וזה אומר שורך הזיק
 שניהם פטורין
 If the identity of the damaging ox that is in question, both possible parties are exempt.

2

פרט לנכסי הפקר
 Ownerless property is not liable for its damages; specifically,
 דנגח תורה דהפקר לתורה דידן
 וקדם זוכה בו א

8

3.

למעוטי

נגח ואח"כ הקדיש

נגח ואח"כ הפקיר

One is not liable for his animal's damages if he declared it ownerless or sanctified it before the court pronounced their verdict, as the Pasuk says

והועד בבעליו גוי והמית איש או אשה השור יסקל

עד שתהא מיתה והעמדה בדין וגמור דין שוין כאחד

One is liable only if the ox is under the same ownership from the time it damages until the case is decided.

8

3

למעוטי

נגח ואח"כ הקדיש

נגח ואח"כ הפקיר

One is not liable for his animal's damages if he declared it ownerless or sanctified it before the court pronounced their verdict,

והועד בבעליו גוי

והמית איש או אשה השור יסקל

עד לתפא מיתה ופאמדה בדין ואמר דין

שוין כאחד